

Izhaja:
vsak ponedeljek in četrtek
popoldne.
Stane za celo leto 15 L.
" pol leta 8 "
" četrt " 4 "
Za inozemstvo celo leto
35 L.
Na naročila brez do-
poslane naročnine se ne
moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 92

V Gorici, v ponedeljek 1. decembra 1924. Leto VII.

Ne frankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglas:
se računajo po dogovoru
in se plačajo v naprej.
Lis: izdaja konsorcij
"GORIŠKE STRAŽE"
Tisk Zdravne tiskarne
v Gorici
Riva Piazzetta št. 12.
Uprava in uredništvo:
ulica Mameli št. 5.
— (prj. Scuote). —

Zopet nezaslišana krivica.

Italija se rada ponaša pred svetom s svojo svobodoljubnostjo, ustavnostjo in visoko, tisočletno kulturo. Mi primorski Jugoslovani, ki živimo v njenih mejah, pa moramo s trpkostjo ugotoviti, da občutimo to svobodoljubnost, ustavnost in kulturo navadno v obliki krivic, ki so dan za dnem naš delež. Komaj se nekoliko oddahnemo od enega udarca, pa pleše že zopet bič po naših izmučenih hrbtih. Ne goji se to vedno sicer po naročilu iz Rima in ne moremo zato klicati o srednje vdale na odgovor pred svetom. Toda še žalostnejše in obupnejše za nas in naše ljudstvo je, da si sme vsak posamezni podeželski oblastnik dovoliti, da nastopa proti nam, kakor se mu poljubi. Brez ozira na zakon, brez ozira na ustanovnost, brez ozira na naše naravne pravice sme nas tlačiti in gnjaviti, kakor mu njegovo srce v trenutku velewa. In teža našega gorja obstoja ravno v tem, da v takih slučajih navadno ne najdemo zaslonbe tam, kjer bi jo morali najti: pri osrednji vladi v Rimu. Podeželski oblastniki se zato čutijo docela varni in najbrže celo računajo, da bodo s svojim krivičnim ravnanjem zlezli na odličnejša mesta.

Naši čitatelji so imeli že nešteto krat žalostno priliko, da so v našem listu brali ostre tožbe radi raznih težkih neprilik, ki so jih našemu ljudstvu namerili razni oblastniki. Kolikokrat smo morali v našem listu nastopiti z vso odločnostjo proti nezaslišanim odredbam gg. Nicolottija, Nencettija, Pisentija in drugih. Danes moramo spregovoriti kratko besedo na račun prefekta tržaške pokrajine. Izdal je namreč žaljivo, nekulturno, nasilno, našega ljudstva ne vredno odredbo, da slovenska društva ne smejo več prirediti gledaliških predstav v njihovem rodnem jeziku. Ukrep je tako nečuden, da človek skoro dvomi o njegovi verjetnosti. Če bi ne bili že doživeli odklona o dvojezičnosti slovenskega časopisja, bi mislili, da so zagrešili na tržaški prefekaturi nerodno uradno pomoto. Toda na žalost moramo povedati: ni se pripetila pomota, ni se zgodila slučajna pogreška, temveč odredba je res izšla. Tržaški prefekt hoče naše društveno življenje udušiti, hoče našemu živahnemu prosvetnemu gibanju zadati smrtni sunek, hoče zastaviti pot kulturnemu razmahu našega ljudstva. Gospodu prefektu samo prav odkrijo povemo: Vaše pomuljanje je brezuspešno, našega naroda ne boste ugonobili, če pridete še s krutejšimi nasilji. Pretrpet je stoletja in bo prenesel tudi sedanje viharje. Sramujemo se pa, da se najdejo med visokimi italijanskimi uradniki možje, ki so sposobni zamisliti tak krivičen ukaz.

Tudi v zunanjem svetu se s takim nastopanjem ugled države ruši.

Smo sicer malhni po številu, toda prežeti s kremenito zavestjo: bomo trpeti, toda živeli!

Posl. dr. Besednjak je poslal dne 30. nov. na notranje ministrstvo sledečo brzoljavno interpelacijo.

»Notrnlenu ministru. Podpisani želi vedeti, kaj je vlada ukrenila proti nezaslišani odredbi tržaškega prefekta, s katero se je prepovedala raba slovenskega jezika pri predstavah in ki je vzbudila splošno ogorčenje med prebivalstvom na Primorskem ter je imela odmev tudi v drugih državah. Poslanec Besednjak.«

Kaj se godi po svetu?

Kdor seje veter...

Odkar je zavladal v Italiji fašizem, so se v državi vgnezdile razmere, kot jih ni poznal niti srednji vek. Še takrat v času najhujše podivjanosti, ko se je moralo vzdržati oblastvo le s silo ni bilo v navadi, da bi spravili človeka s silo s pota. Taka doba je pa nastopila s fašizmom v Italiji. Italijansko ljudstvo, ki se je toliko borilo in potegovalo za državljansko svobodo in prostost, vidi, kako njegove najboljšše borce za domovino sumničijo, mečejo v okove, da celo ubijajo. Vse to pod krinko nekega rodoljubja in državotvornosti, ki si ga je vmisliła ena sama stranka, ki si je vzela patent na ljubezen do države. In ta stranka je v teku par let svojega obstanka pokazala, v čem ožstoji njena moč: v nasilju in zopet le v nasilju!

Ko so zaprosili kapitalisti Mussolinija, da ustrahuje uporne severnoitalijanske komuniste, se je zdelo, da je njegova stranka stranka ljudi s čistimi srci in čistih rok.

Takrat so se vršila samo preganjanja komunistov, zatiranje komunističnih krožkov, vse tako, kot so gospodarji ukazali. Sčasoma pa se je v te najete vrste nateplo ljudi vseh mogočih tipov; ubegli kaznjenci, pustolovci, dosluženi volaki, zločinci, ki so se skrivali pred sodnijo; seveda je bilo tudi nekaj idealistov vmes, ki se pa zdaj kesajo, da so bili kdaj v družbi takih tipov. Največ ljudi pa je gnal v fašistovske vrste pohlep po denarju in imetju. Tako se je zgodilo, da je Musolini začel misliti na nekaj več. Ljudi je imel, oboževane od pet do glave, denar so mu dajali fabrikanti; ni lepše priložnosti kot ustanoviti stranko in zasesti vlado.

Prej so komuniste razganjali; zdaj so jih začeli pretepati in jim dajati ricinovega olja. Za njimi so prišli na vrsto ljudovci, ki so povzdignili glas proti takim nasiljem v imenu krščanske morale. Te ljudi, ki so stali pred fašisti kot opominjajoča vest, je treba spraviti s pota. Začeli so se umori po vsej državi, nad vsemi, ki se niso priznavali kot člani opisane družbe. »Sramota« za italijanski narod, ki tako visoko drži prapor pravčnosti in zakonitosti, je spodjedla državi ves ugled, ki ga je imela v inozemstvu. Prišlo je še hujše; poslanec Matteotti, ki je hotel pred zbornico raztrgati fašizmu njegovo krinko z lica, je zginitil; bil je mučen, umorjen, leži nepokopan, Bog ve kje! Batinanje se je začelo po natančnem načrtu, ki so ga stuhali v vladnih palačah! Najemali so ljudi, ki so se ponižali za tak posel. Denar in zavest, da jih ne doseže roka pravice, je naredila iz teh »sansculottov« (najeti zločinci, ki so ob francoski revoluciji morili vse politične nasprotnike) zločince najnavadnejše sorte. Pravica si je zatislila oči; zločinci so ostali nekaznjeni; njih moralni, celo neposredni organizatorji so pa sedeli v ministrskih palačah in vodili italijansko državo zgrajeno na temeljih Cavourja, Mazzinija, Garibaldija, Manzoniya in vrste drugih, mož poštenih in pravico-ljubnih!

Preganjanja, nasilstva, pretepanja, mučenja, umori, požigi, zločini, ki vpijejo do neba so zaenkrat ostali brez kazni, a kdor seje veter, bo žel vihar! In ta se že bliža!

Fašistovski prvak povzročil umor?

V kraju Argenti blizu Ferrare, v pokrajini Emilia, je bil lansko leto

umorjen duhovnik Minzoni, odlični voditelj ljudovcev, ko se je vračal v družbi malega dečka, z večernega sprehoda. Don Minzoni, inteligenčni duhovnik, se je z vsemi silami upiral fašizmu. Nepričakovano počil vest, da dolži »La voce repubblicana«, dnevnik italijanske republikanske stranke, vrhovnega poveljnika fašistovske milice, generala Itala Balbo, da je on kriv umora! Generalu ni preostalo nič drugega, kot klicati odgovornega urednika pred sodnike.

Niso hoteli pred zbornico morajo pred sodnijo.

Umorjeni poslanec Matteotti je hotel pred ljudskimi zastopniki razgalliti fašizem. Ta se je temu uprl in Matteotti je postal grozna žrtev. Sedaj ga je pa usoda pritirala pred sodnike. Obtožen je sicer republikanski urednik, toda v resnici sedi na zatožni klopi general vseh črnosrajčnikov, z njim sam ministrski predsednik, ves fašizem, ves sistem nasilja! Balbo in njegovi somišljeniki so hoteli iti pred sodišče v samozavesti, da bo tudi sodnijski izrek dal njim prav in bodo mogli svoje nasprotnike razvpiti kot obrekovalce svete stvari in jih iztrebiti.

Kolo se zasuče.

Politični tajnik ferrarskega fašizma Beltrami, je bil prijatelj in zaveznik generala Balbo. Med obema so pa nastala nesporazumljenja posebno glede zahteve fašistovskih prvakov, da se z nasprotniki fašizma obračuna po znanih načinih. Ti znani načini so batine in preganjanje. Beltramiju se je zdelo preveč pretepan in je ugovarjal. Postal je »nezanesljiv« in je moral iz stranke ven. Kot zvest »pristaš« fašistovskih idej, je takoj šel k republikanskemu poslancu Contiju in mu izdal neka pisma, ki s solčno lučjo razsvetljuje vso propalost vladajočega režima. Poslancu Morea pa je izročil spomenico z overovljenim podpisom in podpisom dveh prič o zločinih, ki so jih uganjali miličniki na povelje generala »prostovoljne milice za čuvanje javnega reda in miru.« V teh zgodovinskih listinah je odkrit umor župnika Minzonija in ves sistem fašizma. Ko se je Beltrami na tak način maščeval nad Balbom in fašizmom, jo je odkuril v tujino.

Kaj piše Balbo Beltramiju?

Za fašizem usodepolna odkritja so objave teh pisem. Vsi večji italijanski listi od Brennerja do Tripolisa prinašajo vsebino — nekateri celo fotografirajo pisave — teh pisem. »Nasprotnike naše« tako piše »general« Balbo — je treba stepiti s palicami po naši navadi. Kvestura jih mora preganjati vsaj vsak teden enkrat; prefekt pa naj pouči državnega pravdnika, naj ne naperi tožb proti našim, ki bodo nasprotnike batinali.«

Vtis teh razkritij je bil naravnost grozen. Balbo je pred sodniki ves bled priznal, da je on to pisal, a »je bil, revež, tako razburjen, da ni vedel, kaj dela.« Nato je hitel in Mussoliniju podal ostavko kot vrhovni poveljnik fašistovske milice. Mussolini je ostavko sprejel. To je že znak, da je resnica v pisilih. Kar je mož iskal, to je dobil; hotel je tožiti urednika republikanskega lista, pa je sam z vsem fašizmom vred obsedel na zatožni klopi.

Novi udarci.

V petek se je razprava nadaljevala. Balbo ni več prišel v sodno dvorano tako samozavestno kot prvič. Kot priča je sedaj nastopil še urednik popolarskega dnevnika dr. Donati in poslanec Morea. Oba sta na podlagi omenjene Beltramijeve spomenice in dveh drugih Balbovih pisem odkrila, kako je Balbo dal ukaz za političen umor. Najeta sta bila dva morilca — imena so že znana — ki sta zločin izvršila. Po grozemu dejanju ju je fašistovski politični tajnik Beltrami skrnil pred orožniki in ju z avtomobilom odpeljal na varno. General Italo Balbo je pa pozval pred se urednika katoliškega lista »Avvenire d'Italia« in mu zagrozil s fašistovskimi metodami, če ne neha pisati o tem dogodku. Povedala sta tudi kako je general Italo Balbo odredil na neki seji v palači Viminale v Rimu, da morajo iti v pokrajino Ferrare oboževani oddelki, da kaznujejo fašistovske odpadnike. Mož je dalje še naredil načrt, kako bi pri preteklih državnozbornskih volitvah prisilili volivce z batinami, da se uklonijo. Ko so mu omenili, da bi bilo treba preveč batin, je dejal: »Smo se že spozrazumeli.«

Te besede so ubogemu fašistovskemu generalu kar sapa jemale. Vsa Italija je pod vtisom teh razkritij. Kaj se bo izcimilo iz tega procesa, še ni gotovo, eno pa le vemo, da je fašizem zopet zgubil važno bitko.

Za Balbom še Giunta.

Pretepi so bili način, da se nefašistom zapre usta. Komunistični list »L'Unità« objavlja tajno okrožnico bivšega generalnega tajnika vseh fašistov, Franca Giunte, poslano fašistovskim zvezam. V tem navodilu z dne 11. marca t. l. piše Giunta: »Treba poslancema Rajmundu Sali in Cesare Ferniju onemogočiti življenje (dovrà essere resa impossibile la vita) v pokrajinah, kjer delujeta, kjer se bosta pojavila, ju morajo fašisti nasilno napasti (dovranno venire attaccati violentemente). To se naj izvrši vzporedno z navodili razposlani mi od načelnika vlade pokrajinskim prefektom.« O, kakšni časi, o kakšni ljudje vladajo nad 40 milijonskim italijanskim narodom, ki je s krjvo kupil svojo svobodo!

Dve sliki.

Prva: general Italo Balbo. Začel je svoj pot kot navaden poročnik v armadi. Po političnem prepičanju je bil republikanec do februarja l. 1921. V fašistovsko stranko je vstopil pod temi-le pogoji:

1. Mesečna plača 1500 Lir.

2. Takojšnje imenovanje za tajnika.

3. Ko bo končana fašistovska horda, nameščenje kot bančni uradnik (inspektor Banca Mutua). Ko je bil prejšnji general milice De Bono odpuščen radi Matteottijevega umora, je postal Italo Balbo njegov naslednik. Da je njegova slava postala popolna, se je še oženil z neko bogato aristokratino iz Rima. Zdaj je po tegnili s seboj fašizem v propad.

Druga slika: fašistovski generalni tajnik Francesco Giunta. Prej skromen odvetnik v Trstu. V ozadju slike se dvigajo ruševine Narodnih domov, batinanje naših ljudi, teptane pravice. Nato si je zaslužil šaržo generalnega tajnika in postal bogatin. Zdaj igra zadnje dejarje svoje igre.

Naročniki,

ki plačajo naročnino za „Goriško Stražo“ za leto 1925 dobijo takoj „Goriško Pratik“ za prihodnje leto zastonj.

trebna je razdelitev občinskega zemljišča. Mi pa, ki vemo, da občinski odbor tega ne more sam rešiti, ga le vprašamo, kaj se je že vse ukrenilo glede tega perečega vprašanja? Dopisnik dalje pravi: Breginjci bi si radi preuredili mlekarstvo zadrugo. Mi pa poudarjamo: da je bistvo in namen vsake zadruge: Vsi za enega, eden za vse, ali pa z drugimi besedami: zadruga je šola nesebičnega in požrtvovalnega dela do svojega bližnjega. Še bolj pa to velja za denarne zavode.

Šmrtno v Brdih.

(Strašna rodbinska drama). G. vdova Marinič, trgovka, se je l. 1922. poročila v drugo — zoper voljo svojih otrok — z Valentinom Peršolja, ki je bil dober človek, a če je kaj pil, je postal jako nasilen. 18 letni sin iz prvega zakona, Leopold Marinič — jako nadarjen mladenič, nekaj izšolan, je pa nasproti očmu svojo mater vedno branil, ker jo je neizrekljivo ljubil. Večkrat je drugi mož njeno življenje ogrožal, ker mu ni mogla dati premoženja, ki pripada sinu Leopoldu. Dne 22. t. m. zvečer je bil očim zelo vesel. Hotel je še dalje piti in svojim prijateljem streči. Žena ni pustila. Mož zgrabi foveč — krivec in ženo smrtno rani; deklo in vse druge, ki so hoteli braniti, potisne v stran, ker je bil zelo močan. Sin Leopold — vidi svojo mater krvavo in v smrtni nevarnosti — teče v sobo po samokres in požene svojemu očmu tri kroglice v glavo. Vse so bile smrtonosne. Valentina Peršolja so prepeljali v Gorici, kjer je še oni dan izdihnil. Poldiča, pridnega mladeniča in popolnega abstinenta, so pa odvedli v zapor. Proč z obilno pijačo!

Burja v Brdih.

Zaželelo se mi je rebule, pa sem jo mahnil v Brda, ko je ostra burja brila.

V Števerjanu je bila burja kriva pretepa in kar je zraven prišlo. Radi burje je zapriseženi fišisti Jelar IV. preveč rebule pil in potem pretepa deležen bil. Ko so temu steburu reda v Jugoslaviji postala tla prevročna, se je

V Biljani je burja več žledcev tako red delal, se mu lahko revolver sproži naravnost v drobno srčece. Potem bodo morale »vojne sirote« plesati še za njegov nagrobni kamen, kot so zadnjič za njegovega brata.

V Šmartnem so tožili, da je radi burje prišlo manj ljudi na shod sv. Martina. Pravili so mi nekaj o nekem slikanju vrat, pa radi burje nisem dobro slišal.

V Kozani radi burje ne morejo cerkve tako hitro zidati, kakor bi radi. Popravljajo pri cerkvi vojno škodo, ob enem pa s prostovoljnimi darovi svetišče večajo. Ko sem jih zato pohvalil, so rekli, da največ hvale za služi g. kurat, ki jih je za to delo navdušil.

V Biljani je burja več žledcev tako izpraznila, da so njihovi lačni postestniki v eni noči v eni hiši trinajst kokoš ukradli. Če so ukradli tudi drva, da so mogli kokoši pečti, ne vem.

V Drnovku so mi pravili o — pogrebem slavaloku. Ne pripravam, le poročam. Biljanskemu županu je v hiši kojščanskega župana, njegovega tasta, umrl sinko Zvonko. Mesto v Gradno so mrliča nesli v Biljano. Takrat so mu v Drnovku napravili slavalok, kjer je čakala godba. Zato v hudi burji vendar velika udeležba. V Višnjeviku so držali rebulo po 2 liri in 25. Zato sem jo po drugi blažnjici udaril v Vedrijan, kjer sem kupil dobro kapljico po 2 liri. Tu so mi s po-

nosom pripovedovali, kako so se pri zadnji poroki svatje vozili v avtomobilu. Šofer najbrže ni bil preveč vesel, ko je drčal po grdi cesti od Gonjača v Vedrijan. Če bi burja znala ceste popravljati!

Na Kalehah pri Kojškem je neumljeno pihalo ravno od hiše, v kateri so oni dan pogrebci po pogrebu hišne matere do čez sitega pili (in pile) ter do nagnosti plesali (in plesale). Dika »vojnih sirot«, sin umrle, je pri tem pihal v bombardon. Škoda, da ni takrat burja brila, da bi bila odpihala to kojščansko norost. Jelar IV., tu bi delal red! Dohtar Drnovski, tu bi delil klofute!

Prijatelji Brd.

Cerovo.

V začetku šolskega leta so naši malčki veseli prišli domov k materam in pravili: »Danes se je gospodična v šoli jezila in se jokala, ker nismo znali, in nam povedala po slovensko kar nismo mogli razumeti. Zdaj znamo, bomo bolj pridni ker nas bo učila slovensko.« Toda čujte in strmite! Čez par tednov niso več bili naši malčki tako veseli, ko so prišli domov in pravili: »Gospodično so poslali v Kaprivo k Furlanom in zdaj imamo učiteljico, ki ne zna povedati nič po slovensko kakor prejšnja gospodična.« Ubogi učiteljski stan! Slovenka, ki ima skušnjo za italijanščino, mora v Furlanijo in učiteljica, ki ne zna pomožnega jezika pa pride sem. Ali je to morda sad Peter-nellijevega oprode, gospoda Pellegrinija, ki nam je poleg drugega zagotavljal na shodu zadnje dni marca, da bomo dobili več slovenskih šol, kakor smo jih imeli v tisti barbarski državi? Zdaj vidimo, mi stariši, da hočejo iz naših otrok vzgojiti analfabete. Tudi tisti zaslepljeni, ki so si pustili sipati pesek v oči in so oddali pri nas »snoparske glasove«, izpregledujejo. Ljudstvo se ne da več slepariti. »Goriška Straža« jih že dobro podučil!

Valuta.

Dne 25. novembra si dobil:

za 100 franc. frankov	121.25 do 121.75	Lir
za 100 belg. frankov	111.— do 113.—	Lir
za 100 švic. frankov	444.— do 447.—	Lir
za 100 češ.-slov. kron	69.60 do 69.90	Lir
za 100 dinarjev	33.35 do 33.70	Lir
za 1 sterling	106.60 do 106.80	Lir
za 1 dolar	23.— do 23.10	Lir
za 1 zlato marko	444.— do 447.—	Lir
za 100 avst. kron	0.0320 do 0.0330	Lir

Beneške obligacije.

Dne 25. novembra: Srednji kurs L. 82.28, v Trstu 81.97; v Milanu 82.25, v Rimu 82.20 L.

Za božič in novo leto

dobite veliko izbero razglednic, okraskov za božično drevo, svečic, tintnikov, albumov in raznih drugih predmetov za božična darila pri znani domači tvrdki — — — Knjigarni K. T. D. (Katoliški knjigarni) v Gorici, Via Carducci 2, Založili smo nov molitvenik (škofa Dobrile) v raznih finejših vezavah primerne kot darilo za božič in novo leto.

JOŽEF MAREGA, urar Via Rabatta 7 sprejema vsa v to stroko spadajoča dela in popravila. V zalogi ima vsakovrstne ure iz najboljših tovarn, za katere jamči 2 leti.

Vozni red avtomobilov

od 1. novembra t. l.

TRST—POSTOJNA.				GORICA—AJDOVŠČINA—POSTOJNA.			
16.—	odh.	Trst	10.—				
16.50		Sežana	9.10				
17.45		Senožeče	8.15				
18.05		Razdrto	7.55				
19.—		Postojna	odh. 7.—				
TRST—KOMEN.				GORICA—AJDOVŠČINA—POSTOJNA.			
16.—	odh.	Trst	9.15				
16.30		Prosek	8.45				
17.—		Nabrežina	8.15				
17.20		Gorjansko	7.55				
17.30		Komen	odh. 7.45				
TRST - IL. BISTRICA - REKA.				GORICA—AJDOVŠČINA—POSTOJNA.			
17.—	odh.	Trst	9.—				
17.40		Bazovica	8.20				
18.30		Sv. Kancijan	7.50				
19.05		Ribnica	7.—				
19.45		Bistrica-Trnovo	6.20				
20.—		Jelšane	6.—				
21.—		Reka	odh. 5.—				
KOBARID—SV. LUCIJA.				GORICA—AJDOVŠČINA—POSTOJNA.			
4.15	15.45	Kobarid	11.25 22.25				
4.30	16.—	Idersko	11.10 22.20				
4.45	16.15	Kamno	11.— 22.—				
4.50	16.20	Selišče	10.55 21.55				
5.—	16.30	Volče	10.45 21.40				
5.05	16.45	Tolmin	10.30 21.30				
5.25	17.05	Sv. Lucija	10.— 21.—				
5.35	17.15	Sv. Lucija	9.50 20.58				
			odh.				
Op. Iz Tolmina vozi posebna korijera ob 11.30 na postajo Sv. Lucija. Vrača se od Sv. Lucije ob 14.38.							
Pri Sv. Luciji zveza z vlaki. V Kobaridu zveza s korijero proti Bovcu.							
IDRIJA—SV. LUCIJA.				GORICA—AJDOVŠČINA—POSTOJNA.			
4.—	15.—	Idrija	11.45 22.40				
4.10	15.10	Sp. Idrija	11.30 22.30				
4.15	15.25	Luznik	11.20 22.20				
4.25	15.30	Otalež	11.15 22.10				
4.40	15.50	Želin	11.— 22.—				
4.50	16.—	Reka	10.50 21.50				
5.—	16.10	Stopnik	10.40 21.40				
5.10	16.30	Tribuša	10.30 21.25				
5.20	16.40	Slap	10.25 21.10				
5.25	17.—	Idrija	10.10 21.—				
5.30	17.15	Sv. L. post.	10.— 20.50				
5.40	17.30	Sv. Lucija	9.20 20.30				
			odh.				
Op. Zveza z vlaki.							
TRST—VIPAVA—AJDOVŠČINA—IDRIJA.				GORICA—AJDOVŠČINA—POSTOJNA.			
15.—	odh.	Trst	8.30				
15.45		Sežana	8.05				
16.15		Dutovlje	7.45				
16.30		Kopriva	7.35				
17.30		Vipava	6.45				
18.—		Ajdovščina	6.15				
19.30		Črni vrh	5.20				
20.20		Idrija	odh. 4.—				
Op. V Ajdovščini zveza z avtokorijero Gorica—Postojna.							
GORICA—KRMIN—ČEDAD.				GORICA—AJDOVŠČINA—POSTOJNA.			
12.15	14.20	Gorica	10.— 14.10				
12.55	15.—	Krmin	9.20 13.35				
—	16.—	Čedad	8.20 —				
			odh.				
V nedeljah ne vozijo.							
GORICA - BILJE - MIREN.				GORICA—AJDOVŠČINA—POSTOJNA.			
Iz Gorice preko Vrtojbe v Bilje in Miren:							
12.30,	17.—	odh. Gorica					
		Miren	odh. 7.50 14.25				
Ob nedeljah korijere ne vozijo. Vozi samo Korijera na pokopališče na Mirenski cesti ob 15.— uri od kavarnice »Teatro«.							
GORICA - BILJE.				GORICA—AJDOVŠČINA—POSTOJNA.			
Iz Gorice preko Mirna v Bilje:							
7.10	odh. Gorica						
		Bilje	odh. 17.50				
GORICA - ŠTANDREŽ - SOVODNJE - TRŽIČ.				GORICA—AJDOVŠČINA—POSTOJNA.			
V kratkem bo vpeljana zveza med Gorico do Tržiča preko Štandreža, Sovodnj, Rubij, Gabrij, Dola do Tržiča. Urnik bomo objavili.							

Naznanilo.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu, da sem na novo otvoril bogato manufakturno trgovino v Gorici, Piazza Corno (v hiši K. DRAŠČEKA.)

Priporočam se za obilen obisk

Stanislav Vendramin.

Volja naroda — nad voljo ene stranke!

Narod hoče miru. Dosti je že teklo bratske krvi; naj konča stranka, ki je povzročila skoraj državljansko vojno, svoje delo. Opozicija naj miruje, sama izziva naše idealne mladice; mi bomo še naprej delali po naših metodah; fašizem ni strt, on še živi, vpije Farinacci, zastopnik na-

silne politike v zboru fašistovskih generalov. Opozicija odgovarja: »Pustite narodu svobodno voljo, da lahko brez strahu pove svoje mnenje, potem boste videli, kje je večina. Mi ne izzivamo, gledamo na dejanja, ne na besede Mussolinijeve.

Fašistovske metode ne bodo rešile Italije. Sestav fašizma nosi v sebi kal pogube, za stranko in državo!

DNEVNE VESTI.

5. in 7. decembra prihitite vsi na Miklavžev o prireditve „MLADIKE“

Smrtna kosa.

Pretekli četrtek je umrl v Ljubljani g. Jožef Kremžar, oče narodnega poslanca g. Franca Kremžarja, ki je dolgo let bil v prvih vrstah krščansko-socialne struje na Goriškem. Odličnemu borcu izražamo ob bridki izgubi svoje sožalje.

Goriška Mohorjeva družba.

Molitvenik, zgodovinski roman »Na Indijo« ter povest »Preužitkarji« so že natisnjeni in vezani, koledar, ki bo nekaj posebnega, je sredi tiska. Potrpajte še nekoliko, pa bo veselje tem večje.

Zahtevajte povsod vpis v volilne imenike za državnozbornske oziroma za upravne volitve.

Vsako leto prvega decembra mora županstvo javno razglasiti, da morajo volilci, ki niso še vpisani v volilni imenik zaprositi za vpis do 15. decembra.

Vsi, ki ste dopolnili 21. leto oziroma, ki ga boste dopolnili do 31. maja 1925., stopite v občinski urad in prepičajte se, če ste vpisani v volilni imenik.

Če kdo ni vpisan, naj vloži takoj in najbolj pozno do 15. decembra 1924. prošnjo, da ga občinska volilna komisija vpiše v volilni imenik.

Prošnjo mora volilec podpisati. Če je ne more podpisati radi telesnih ovir, mora priložiti od notarija podpisano izjavo, ki ugotovi ovire, rad katerih ni mogel volilec podpisati prošnje za vpis v volilni imenik.

Če pa volilec ne zna pisati, naj zahteva vpis ustmeno pred občinskim tajnikom. Imeti pa mora dve priči, ki izjavita, da ga poznata.

Volilec, ki zahteva vpis v volilni imenik, mora v prošnji navesti:

1. očetovstvo, kraj in čas rostva;
 2. bivališče, (stanovanje);
- Priložiti mora tudi dokumente, ki dokazujejo njegovo volilno pravico

in sicer: 1. potrdilo o italijanskem državljanstvu;

2. če ni rojen v občini, v kateri prosi za vpis, mora priložiti tudi krstni list.

Prošnjo za vpis v volilni imenik naj volilec vloži pri občinskem tajništvu. Od obč. tajnika naj volilec zahteva potrdilo, da je prošnjo vložil. V potrdilu mora tajnik navesti tudi dokumente, ki jih je volilec priložil prošnji. Volilci, izvršite svojo dolžnost! Preglejte volilne imenike! Če niste vpisani, zahtevajte do 15. decembra vpis. Pozivljamo zaupnike, da pomagajo volilem pri tem važnem delu.

Tajništvo Političnega društva »Edinosti« v Gorici.

„Zgodbe o človeku“.

Dr. Opekovič govori nadaljna knjiga »Zgodbe o človeku«, izide kmalu po novem letu. Obravnava v 20 govorih prevažna vprašanja za orientacijo življenja in bo zlasti prikladno berilo za postni čas. Opozorjamo nanjo že zdaj, obenem pa priporočamo za Miklavževa in novoletna darila doslej izišle Opekove govore, ki so jih naši in hrvaški listi vseskozi laskavo ocenjali in ne samo duhovnikom, marveč tudi laikom vneto priporočali. Dobivajo se v prodajalni H. Ničmanovi v Ljubljani in sicer: »Brez vere«, »Za resnico«, »O dveh grehah«, »Kam greš?«, »Vstajenje duše« in »Mesto na gori«.

Furlanski popolari

proti fašistom.

Dne 26. t. m. se je sestel v Vidmu pokrajinski odbor ljudske stranke v naši pokrajini in v dnevnem redu strogo obsodil vsa fašistovska nasilstva ter poudarjal državljansko svobodo. Ožigosal je tudi kršenje občinskih avtonomij.

Denar umori!

Znano je, da gre denar iz roke v roko. Človeška dlan pa pride v dotike z najraznovrstnejšimi bacili, ki povzročajo razne bolezni. Umevno, da se ta nevarna telesa prenosa na denar in potom njega na drugega človeka. Neki učenjak je zračunal, da se nahaja na zlatem denariju 1600—3500 mikrob, na srebrnem pa 4500—2100. Največ je tuberkuloznih bakte-

rij. Na papirnatem pa kar mrgole, toliko jih je. Jój skopuhom, ki vedno denar štejejo!

Istrske občine dobile posojilo.

Na ponovne prošnje se je vlada v Rimu vendar zganila in dovolila istrskim občinam posojilo v znesku 13.751.000 lir za kritje občinskih primanjkljajev. 3 milijone pa za zdravstvene naprave, šolska poslopja in občinske poti. Posojilo se je dalo na 50 letno amortizacijo s 4% obrestmi.

Jugoslavija proti Rusiji.

Nova jugoslovanska vlada namerava kot poročajo angleški časopisi nastopiti odkrito proti Rusiji. Pripravila baje blok evropskih držav proti Sovjetom. Menda so pa med Srbi, Hrvatini in Slovenci le še kaka druga bolj pereča vprašanja?

Rad ministrujejo.

V Jugoslaviji so zvišali število ministrov. 21 jih je in 5 državnih podtajnikov t. j. podministrov, ki imajo ministrske plače in svoje automobile. Skupaj torej 26 ministrov. Če je to znamenje napredka ali nazadovanja, naj rzsodijo bravec.

Tudi način pomirjevanja duhov v Jugoslaviji.

Prosvetni minister Pribičević je v-pokojil tri univerzitetne profesorje v Zagrebu, ki so njegovi politični nasprotniki. Akademiki brez razlike strank pa pripravljajo proti temu prostestni shod in bodo zahtevali, da ostanejo profesorji še nadalje na njihovih mestih.

Prej cesar, zdaj študent.

Čudno se vrti kolo sreče. Bivši kitajski cesar Hsuang Tung, ki so ga spodili s prestola, je izjavil nekemu časnikarju, da se bo zdaj vpisal na kako ameriško univerzo kot slušatelj. Pravi, da je zelo srečen, odkar je postal svobodni človek.

Dosti je poklicanih ali malo bo izvoljenih.

Pri državnozbornskih volitvah v Nemčiji, ki se bodo vršile dne 7. decembra bodo nastopili kandidatje 25 strank. V poštev pride pa le prilično 8 strank, ki lahko upajo na uspeh. Druge so manjše stranke in brez pomena.

Pametna odredba.

Večkrat so dogajala, da delajo razne tvrdke, tudi časopisi, reklamo zase na ta način, da razpisujejo tekmovalne nagrade. Ta način reklame je avstrijsko trgovinsko ministrstvo sedaj prepovedalo.

Volite zveznega predsednika v Avstriji.

Letos poteče doba predsedovanja predsednika avstrijske republike. Nove volitve se bodo vršile 9. decembra. Vladne stranke kandidirajo dosedanjega predsednika Dr. Hainischja; socialni demokrati so pa postavili svo-

jega kandidata, dunajskega župana Seitzja.

Jugoslavija dobi nov kovan drobiž.

Ministrski svet je sklenil, da bo nabavljal kovan drobiž po pol dinarja, 1 dinar in 2 dinarja. V njem bo $\frac{1}{4}$ bakra, $\frac{1}{4}$ niklja.

Gostilna v zrakoplovu.

Na progi London-Paris bodo vporabljali eroplane novega tipa. V njih bo prostora za 24 potnikov. Da jim ne bo dolg čas, bodo imeli v aeroplanu tudi bar. Millijonarjem se še v zraku dobro godi.

Denar ne pozna prijateljstva.

Zadnjič smo poročali, da se nekdanji vojni zavezniki, če gre za denar, ne poznajo. Anglija terja Italijo in Francijo. Ta pa opominja Jugoslavijo, naj ji plača 5 in pol milijard dinarjev. Toliko baje odpade na Jugoslavijo predvojnega avstro-ogrškega dolga, ki ga morajo nasledstvene države povračati. V Jugoslaviji sedaj nič kaj prijazno ne gledajo prijateljskih Francozov.

„Če ne znamo, pa batinamo“!

Tako so dejali študentje na neapoljskem vsučilišču, ko so pretepli nekoga profesorja, ker je nekaj dijakov vrgel pri izpitih. Ker niso znali, so hoteli s tem prisiliti profesorja, da jim da dober red. Povsod batine!

Mestne novice.

* »Slovenskim volilem v Gorici. Kakor po deželi, tako je tudi volilni imenik v Gorici zelo pomanjkljiv. V Gorici je gotovo nad 100 slovenskih volilcev, ki niso vpisani v volilni imenik. Do 15. decembra naj se prepriča vsak goriški Slovenec, ki je že dopolnil 21. leto, če vpisan v volilni imenik. Če ni vpisan naj zahteva vpis do 15. decembra 1924. Kdor ne zna pisati reklamacije, naj pride tajništvo Političnega društva »Edinosti« v Gorici, Via Mameli št. 5. Tajništvo mu bo rade volje priredilo reklamacijo. Vsakdo naj prinese s seboj potrebne dokumente. Goriški Slovenci! storite svojo dolžnost.

Tajništvo P. dr. »Edinosti« v Gorici.

* Goriško okrajno učiteljsko društvo zboruje v Gorici v Trgovskem domu 4. decembra t. l. ob 10. uri po sledečem dnevnem redu: 1. Predsednikovo poročilo. 2. Ureditev mesečnih predavanj. 3. Razgovor o sedanjih uredbi šol. 4. Razni navseti in predlogi. Polnoštevilno udeležbo zahteva že stanovska čast. — Odbor.

* Dramatski odsek »Mladike« v Gorici priredi za naše družine in njih malčke v petek ob 8h zvečer in v nedeljo ob 4h popoldne v gledališču Verdi, Passaggio Edling 4. krasen Miklavžev večer z naslednjim sporedom: 1. Orkestralna točka. 2. Bratec in sestrica, zimska idila v 4 slikah. Osebe: Gospa Ana, vdova po slikarju Iv. Strgariju. Stanko, Alenka, njena otroka. Janče, ubog deček. Strovec, lišnji najemnik. Stanko, goz-

Cerovščekov gospod Življenje Valentina Staniča

(Spisal: Joža Lovrenčič)

(Dalje.)

Ko je vse to ugotovil je temperamentno zaokrenil in vprašal v ciceronskem slogu, če so komilitoni (tovariši) tako delali. In odgovoril je, da ne. Priznal je sicer pridne in jih pohvalil, a več se je z pomilovanjem in grajalno besedo pomudil pri nenadarnjenih in lenulih. Nenadarnjenim je svetoval, naj v svoje dobro in iz ljubezni do staršev, ki jih zaman podpirajo, zapuste šole, hram modric, in naj se poprimejo drugega posla. Lenuhe pa je zbičal do neusmiljenja, kažoč, kako svoj talent zanemarjajo, imajoč vse drugo v mislih ko šolo in je naštel pohajkovanje, popivanje, ponočevanje in — in lubežev.

»Mrtvi ste, uničeni, izgubljeni po svoji krivdi in ne zaslužite ne dobre besede in ne pomilovanja!«

In je potem po vseh pravilih govornišтва še zaokrožil konec in se poklonil.

Po dvorani ploskanje. Sam nadškof se je dvignil in mu častital, potem ves vesel Stanič, ki mu je krepko stisnil roko, in isto so storili še drugi gospodje po vrsti. Cigale je bil ves blažen.

Napetost pričakovanja še ni poglegla.

Nastopil je vnovič prefekt in začel glasno brati perihio: imena obdarovancev in drugih, po vedenju in napredku — ex moribus et literis glasno označujoč posamezne rede.

Pri najvišjem razredu je začel in so bili obdarovanci Cigale, Kafol in Kocjančič. Vsak je dobil lepo knjigo.

Po slovesnosti so se začeli šolci odpravljati domov: hiteli so v gore in Brda, hiteli v Vipavsko dolino in na Kras in karnor so prišli povsod je bilo govora o šoli in Gorici.

Kanonik Stanič je svoje tri premifore obdržal še par dni v Gorici in jih gostil, potem pa je zapregel voz in jih odpeljal v gore. Kafol je izstopil na Slapu ob Idriji, Kocjančič se je pa še peljal do Reke, kjer je kanonik ustavi in so se v gostilni ob cesti malo okreščali. Ko sta kanonik in Cigale spet sedla na voz, se je Ko-

cjančič poslovil s srčno zalivalo in jo mahnil vkreber na Orehek in od tam na Bukovo, kjer je bil pri stricu županiku slednje počitnice kot doma in mu je bilo visoka šola za hiebrejščino. Zdal pa zdaj se je ustavil in gledal za vozom, ki je drdral proti Želinu in dalje ob Idriji pod Žujami in Otaležem proti Idriji, Spodnji in nemški. V Nemških Idriji sta kanonik in Cigale spet napravila postajo. Ko sta se peljala proti Črnemu vrhu je pokazal viksi ogleda pašnik, kjer so se ga ustrašili Hladnik in njegovi prijatelji pastirji. Tudi to pot so tam pašli in novi Uk je tudi zalajal, a pastirji so ga nagnali, da je stisnil rep in jo popihal za vozom...

Ko sta se pripeljala v Črni vrh, se je že večerilo. Cigale ni imel več daleč domov. Stanič je stisnil v slovo studiosu za počitnice nekaj srebrnih šestic, ga potrepljal po rami ter mu rekel: »Če prideš še kedaj kaj v Gorico, se kar oglasi pri meni: streho in postrežbo ti dam!«

Cigale je kanoniku poljubil roko in solza hvaležnosti mu je zablestela v obeh: »Hvala, gospod kanonik za vse!« je rekel in še »zbogom« in je

odšel. Kanonik pa je pogljal konja in je še isti večer privozil na Col in v Ajdovščino, kjer je prenočil. Drugo jutro na vse zgodaj pa je v svetlem septemborskem jutru vozil skozi Vipavsko dolino, občudoval brajde in latnike, ki so se šibili pod obilnim, težkim, kot cekin rumenim grozdem. Živo je pel črnbel, vabeč na vendimo.

»Letos pa bo kaplja! Vreme je bilo za trto!« je mislil kanonik in ugibal, kje bi kupil par polovnjakov najboljšega.

Med Črničami in Šempasom je dohitel revno kmečko mater z dvanajstletnim sinom. Ko sta zaslišala voz, sta stopila ob kraj ceste. Pa se je voz ustavil in kanonik je poprašal:

»Kam, mati, kam?«

»Na Sveto goro, gospod. Sin je dobro izdelal prvo latinsko. Zahvalit se greva Mariji in priporočit za naprej!«

»Prav, mati, prav! Pa kaj bosta hodila, saj je še dosti poti od Gorice na Sveto goro! Prisedita!«

»O, kako ste dober, gospod; Bog in Marija vam povrni!«

(Dalje pride.)

dar. Milica, njegova soproga. Klopčič in hišni škrtarje. Godzne vile, materin duh, angeli, Sv. Miklavž. Prva druga in zadnja slika se odigrava v stanovanju vdove. Ane, tretja v gozdu, četrta pri gozdarjevih. — 3. Nastop sv. Miklavža in razdelitev daril. — Vstopnina: Sedeži I. vrste Lir 8 — II. vrste Lir 6 — III. vrste Lir 4 sedeži na galeriji Lir 4 —

od torka 2. dec. dalje. Opozorilo: Otrokom od 3—6 leta je v spremstvu dovoljen brezplačen vstop. Darovi za Miklavžovo se sprejemajo v petek dne 5. decembra v prostorih »Mladike« (Corso Verdi št. 37, desno) od 9h do 12h dopoldne in v nedeljo dne 7. decembra od 9h do 12h dopoldne istotam. Predplačilo 1 Liro za vsako darilo.

GOSPODARSTVO.

Zakaj dajemo živini soli?

Povsod dajejo živini soli, ki je živini tudi nujno potrebna. Sol za živino ni samo začimba — zabela, temveč prava in pristna krma, ker tvori sestaven del krvi, kakor tudi vseh drugih tekočih snovi v živini. Ravnotako potrebuje živali soli tudi za zgradnjo svojega okostja. Ena najvažnejših nalog, ki jo vrši sol, je povečanje in ojačanje želodčnih sokov in s tem povečana prebavilna možnost želodca. Sol povzroča apetit in sploh pospešuje vse delovanje prebavilnih organov.

Živali, posebno ovce in govodo, sol rade ližejo, ker je je premalo v krmi, posebno ako je ista groba in slamnata. V splošnem damo odraslemu govodu dnevno 1 navadno žlico soli. Največjo korist bi imela žival od soli, ako bi isto raztopili v vodi in potem s to raztopino poškrpili krmo.

Grda navada na živinskih sejnih.

Pri nas imajo ljudje splošno grdo in slabo navado, da priženejo na sejmeh nepomolžene krave. Uboge trpinčene živali imajo nabito polna vimena in iz sisov jim teče mleko po tleh. Kako liko mora trpeti že navadno taka od dolge poti izmučena živina in kako nespametno in goljufivo je tako ravnanje! Nepomolžene krave zgubijo na ta način na mlečnosti in tudi lahko dobijo vnetje vimena. Tudi se s tem ravnanjem grdo varajo kupci. Ako se že varstveni organi ne brigajo za to, da bi se upošteval zakon proti trpinčenju živali, naj vam vaša vest v prihodnje ne dopušča več takega nečloveškega postopanja z živino, ki se ne more sama braniti.

Tovorni promet Lloydove družbe v Trstu.

Tovorni promet tržaške Lloydove družbe se kljub slabi trgovini dvigala. Lani so tovorni parniki te družbe odpeljali od januarja do konca oktobra iz jadranskih luk 209.310 ton blaga. Letos v istem času pa za 91.500 ton več. Uvozili so lani 267.662 ton; letos v prvih desetih mesecih za 54.729 ton več. Da je uvoz v Italijo večji kot izvoz, se že tudi tukaj pozna.

Jugoslovanska pomorska trgovina.

V jugoslovanska pristanišča je lansko leto priplulo na ladjah ravnih držav 1.283.000 ton blaga. Izvozili so pa 7.617.000 brutto-ton. Tedaj veliko večji izvoz kot uvoz, kar je dobro znamenje za razvoj jugoslovanske trgovine. Največ blaga so odpeljale ladje z italijansko zastavo, uvozile pa jugoslovanske ladje.

Skrb čehoslovaške vlade za svoje izseljence v Rusiji.

Čehoslovaško zunanje ministrstvo je dovolilo češkim izseljencem v Rusiji 12 milijonski kredit za nabavo

poljedelskih strojev. Kolonisti bodo odplačevali svoj dolg skozi 5 let konzulatu v Moskvi, ki bo obrestni spet porabil za nove potrebe čeških izseljencev. Kdo se pa za naše izseljence briga?

Trgovinska zveza med Italijo in Čehoslovaško.

V trgovinski pogodbi med imenovanimi državama so predvidene mnogotere olajšave za izvoz iz ene države v drugo. Italija je znižala Čehoslovaški carino za stroje, kemične izdelke, porcelan, škrob (štirka), upognjen les, steklenino itd. Hmelj in pesa sta za uvoz v Italijo celo carine prosta. Češka pa je znižala Italiji carino na limone, pomaranče, fige, mandlje, orehe, zelenjavo, klobuke in nekatere kemikalije.

Koliko lesa so prodali iz Jugoslavije?

V mesecu oktobru so izvozili iz Jugoslavije 81.000 ton lesa za gradnjo v vrednosti nad 111 milijonov dinarjev. V Italijo je šlo za 82 lir tega lesa. V Francijo za 10 milijonov, v Anglijo za 5. Lesa za kurjavo je šlo iz Jugoslavije okoli 60 milijonov ton; največ na Ogrsko; v Italijo le za 4 milijona dinarjev.

Trgovsko prodiranje Rusije v osrednjo Azijo.

Že carska Rusija je uvidela, da je njena bodočnost v osrčju neizrabljenih obširnih pokrajin v centralni Aziji. Boljševiška vlada ni na to pozabila. Seveda se križajo pri tem trgovskem prodiranju Rusov v Azijo pota z angleško trgovino. To je tudi vzrok sedanjega napetega razmerja med Anglijo in Rusijo. Poslednja si pa s tega ne dela težke vesti, ampak pridno gradi nove proge v Aziji. Koncem prejšnjega meseca so otvorili novo železnico iz evropske Rusije, čez Buharo do Afganistana. Tako je narajena pot do poljedelskih proizvodov Azije (v prvi vrsti gre za bombaž); obenem pa bodo lahko Rusi po tej železnici vozili svoje fabrikate v Afganistan in Perzijo.

Koliko je živine v Rusiji?

Statistika izkazuje 21 milijonov konj in 43 milijonov repov goveje živine.

Letošnja setev v Rusiji.

Stanje v Rusiji ni tako razurvano, kot bi to rado imelo evropsko kapitalistično časopisje. Poljedelski komisarjat je objavil uradno statistiko o letošnji setvi. Rži, so posejali letos 25,2 milijona desjatin; l. 1922. le 21,3 milijone desjatin. Ozimine letos 4,4 milijone; l. 1922. 4,3 milijone desjatin, jarega žita letos 11,3 milijone desjatin l. 1922. le 6,4 milijone.

novi se spominjajo človeka, ko se preseli v večnost. Oni se oglašajo na pomoč ko kje izbruhne požar. Potrebo zvonov ne bom nadalje dokazoval. Zdi se mi, da bi žalili če ostanemo brezbržni, naše prednike, ki so toliko in radi darovali za cerkev in obsojali bi nas naši potomci, katerim bi dali tak grd zgled skopuštva. Kako pa dobimo nove zvonove? Država sicer nekaj obljublja, toda posebnosti ne moremo pričakovati. Skrbeti moramo v prvi vrsti sami, da jih dobimo. Kako? Najprvo vržimo od sebe tisto, kar nam je vojna pustila, to je materijalizem in sebičnost. Če se tega vsaj nekoliko otresemo bi zvonovi peli. Drugič imamo v naši občini še en pripomoček. Ko so se delili občinski pašniki so pustili občini en delež z imenom Stavnik, iz katerega se je prejele lep skupiček za hraste. Zato apeliram na občino in vse požrtvovalne interese, da skličejo sestanek in določijo primeren znesek v ta namen. Le tako, če vsak posameznik stori po svoji moči svojo dolžnost, in če primakne občina imenovani prispevek se bo ta želja in potreba spremenila v bron, ki bo glasno pel slavo Bogu in ljudem.

Vipavska dolina.

Načelstvo Gornje-vipavskega okrožja Prosvetne zveze naznanja, da se bo vršila seja širšega odbora dne 14. t. m. ob 3. uri pop.

iz Kanalskega.

V nedeljo 23. t. m. so bile občinske volitve v Ročinju. Vodila sta jih Caccese in Muznik iz Kanala s celo armado daccarjev. Zmagali so seveda črnosrajčniki. Izvrstno za njih se je obnesel mladi tajnik, ki je vsakega poveljujoče pogledal od nog do glave, češ, pazi se! Videlo se je ta dan po gostilnah veliko ljudi, ki sploh nikdar ne zahajajo nikamor. Cele baterije litrov so se šopirile na mizah, zraven njih pa so sedele klavrne postave občinskih izdajalcev. Tudi g. Čargo, viničar, velikanski narodnjak, se je potihoma zmuznil pod Muznikov plašč, z nado, da zasede plodnosni stolček. Vsi smo ostrmeli nad izidom. Ročinj, prej tako zavedna občina, pa se pokaže naenkrat v tako slabi luči. Za par puhlih obljub se ti proda kar cela občina. Žalostno! Ročinjci, Ročinjci, ali ste pozabili, da imate med seboj veliko dobrih in zmoglih mož, ki bi lahko pripravili blagostanje v občino, pa se pustite voditi od mož kot je bivši K. u. k. Herr Feldwebel Muznik!

Ne samo v Ročinju, ampak tudi v Kanalu in okolici se dobé možje starih poštenih rodovin, ki prenašajo svojo narodnost kot mačka mlade. Za eno veliko zlato kepo, ki jo je videl »Industriale Cralli« (po domače Babč), bivši mešetar, v Rimu, se kar vsi trgajo. Če greš ob nedeljah v kakšno gostilno, pa zapaziš moža velike postave in bahatega obnašanja, ki že sedaj z besedami izvršuje funkcije bodočega kanalskega župana. Kanalc! Ročinjci! Ste li čutili bič, ki ga je vihnel Muznik nad vašimi hrbti, ali ne slišite več obupnih klicev žena in otrok, bratov in sester, ali ne vidite v propast spravljanih občin, ne čutite kreppljev na vaših vratovih...?

Habt Acht! Herr Feldwebel kommt!

V Vrhpolju pri Vipavi

pridei Izobraževalno društvo dne 7. decembra ob 3. uri popoldne v Vrhpolju št. 1 gledališko predstavo: »Stari in mladi« z več pevskimi točkami. Domačini in okoličani uljudno vabljeni!

Kal nad Kanalom.

Potrijujemo, da dopisa iz Kala nad Kanalom dne 10. novembra t. l. v »Gor. Straži« ni pisal gospod Bratuž, šol. vod. v Kalu.

Uredništvo.

Kostanjevica na Krasu.

Dne 2. decembra t. l. praznujeta v Kostanjevici srebrno poroko g. Karel Trampuž in njegova družica g. Tezija Trampuž, teta veleč. g. kurata Trdana. Že 25 let je torej minulo, od-

kar sta si slavljena podala roko v nerazdružljivo vez. Daleč naokoli je znan vzorni zakon, ki spaja ta kristalnočista značaja; nevenilive so zaslugi in obile dobrote, ki jih izkazuje bližnji in daljni okolici, zlasti pa posinovljenima vojmina sirotama, pri katerih se že kažejo sadovi skrbne vzgoje. Vseučni naj to plemenito dvojico ohrani zdravo in čilo do najvišje starosti njej in ostalim v čast in ponos!

Iz Komna.

Dne 25. t. m. v terek je mirno v Gospodu zaspala Kristina Švara, gosposinja pri ugledni sediarjevi družini. Bila je vzorna žena in mati, ki je živela le za svojo družino. V opravke drugih se ni vtikala. Zapustila je osem nepreskrbljenih otrok, soproga in njegove stariše; lepa družinska ljubezen je vladala med stariimi, mladimi in otroci kakor malokje. — Bila je le osem dni bolna na pljučnici. Ko je zapel mrtvaški zvon in ko so zvedeli, da je umrla pokojna Kristina, so vsi obžalovali, da je angel smrti tako nepričakovano odvel otrokom tako dobro mater, soprogo zvesto ženo in stariim skrbno oporo. Pogreb pokojnice je bil nad vse veličasten. Zran je bil skoro cel Komen in okolica. Ko je pevski zbor zapel pred hišo žalosti in na pokopališču pretresljive žalostinke, so bile solzne oči vseh pričakujočih. Vžaloščene preostale naj potolaži dobrotljivi Bog!

Tomaževica.

Pred petnajstimi leti smo si sezidali svojo šolo, v katero so hodili otroci iz naše vasi in Malega dola. Do letos je zadostovala ena šolska soba, in en g. učitelj, čeravno je bilo pred vojsko nad 30 otrok več v šoli, ko sedaj. Letos imamo, kakor povsod drugod dve učni moči. Županstvo je moralo vzeti v najem še eno šolsko sobo, ki jo bo treba plačevati. Škoda, da nam niso povedali takrat, ko smo zidali šolo, da bomo tako napredovali in rabili dve šolski sobi. — Naša misel je ta: Kakor je prej zadostoval en g. učitelj, bi zadostoval ravno tako tudi zdaj. In blaženo italijanščino bi zmogel slovenski g. učitelj gotovo bolje naučil naše otroke, kot italijanska učna moč, ki ne pozna našega jezika. Ne moremo razumeti zakaj nam šolska in politična oblast naklada vedno večje davke. Pravijo namreč, da mora občina sama prispevati po 1000 L za vsako učno moč.

Listnica Kmetске-delavske zveze.

1. Z. Ustje: Vaše pismo prejeli. V zadevi bomo potom poslanca Besednjaka takoj posredovali.

2. J. Podobnik, II.: a) Kam ste vložili prošnjo in kdaj? b) Po kom prosite pokojnino? c) Ali ste prejeli podporo in do kdaj? Odgovorite nam čimprej na ta vprašanja.

4. Š. I. Breginj: Pismo prejeli. Ko dobimo informacijo Vam odgovorimo v »Straži«.

4. T. K., Soča: a) Poslanec Besednjak je odpotoval v Rim in bo posredoval med drugimi tudi radi vlog pri dunajski pošni hranilnici. b) Glede izplačila zavarovalne rente pišite zavarovalnemu zavodu v Trstu kakor smo poročali v predzadnji »Gor. Straži«.

Tajništvo.

Listnica uredništva.

J. O., Tolmin: Dr. Besednjak je odpotoval v Rim. Kdaj se vrne, ne vemo.

J. B., Osek: Ali je bila razdeljena ubožna podpora ali podpora za vremenske neugode? Poročajte nam točno!

Fantje, Medana: Brez dopisa ne moremo priobčiti.

S. I., Cerovo 48: Zglasite se na tajništvo Kmetsko-del. zveze, Via Mamelli 5, Čimprej.

F. M., Aumetz, Francija:

Od zasbčnikov naloženih hranilnih vlog jugoslovanska vlada še ni sprejela v zamenjavo po 60%. Jugoslovanski zavodi jih izmenjajo po vsakdanjem kurzu. Pozdrave!

Pozdravi fantov — vojakov.

Pozdrav iz Ivreje.

Slovenski fantje - vojaki, prideleni tukajšnji gorski artileriji, pošiljamo iskrene in vroče pozdrave starišem, bratom, sestrom, fan-

Kaj je novega na deželi?

Podgora.

Italijanski Nemeč? Iz Vrtojbe je prišel in je trgovec v Podgori. Bil je svoj čas narodno napredni, slovenski Nemeč. Mož je pa narodno napredoval in postal je sedaj že italijanski Nemeč. Tako poroča »Nova doba«. Če bo ta človek tako pridno narodno napredoval, gotovo postane še kedaj pravi nemški Nemeč. Ker je pa tak mož, figa-mož, je zmogel če bo kedaj kazalo, prodati tudi vse narodnosti na ljubo pri njem kupujočim komunistom. Takrat bo že novejša doba! Vsekakor je pa žalostno, če se slovenski možaki ukvarjajo s tako umazano politiko.

Šturije.

Kakor povsod tako je tudi pri nas vojna marsikaj vzela in marsikaj pustila. Kakor povsod tako je tudi pri nas vzela zvonova. Nedavno smo slišali v cerkvi, kako stvar stoji. Od države nimamo ničesar pričakovati. So pa li zvonovi potrebni? Povsod po širnem svetu, kjer se oznanjuje sveti evangeli, pojo tudi zvonovi. To je tako združeno, da drugače biti ne more. Oni so klicarji k molitvi in službi božji. Oni oznamujejo in povzdigujejo svetost praznikov. Zdi se mi, da odkar ni več slovesnega pritrkovanja, ni več tiste veličine praznikov. Zvo-

Kaj je novega na deželi?

Batuje.

Prihodnjo nedeljo dne 6. junija priredi naše »Prosvetno društvo« pevsko-telovadni nastop. Nastopi polnoštevilni mešani in moški zbor ter telovadni odsek. Spored je pešter in obširen. Prijatelji legepa petja in mladine dobro došli!

Spored: 1. Dr. Kimovec: Pevsko geslo. 2. O. Dev: Ptičk veselo žgoli, mešani zbori. 3. E. Adamič: Oženil se bom. 4. O. Dev: Plavarska, nar., moški zbori. 5. Žganc: Maro, Maro, Marica. 6. Žganc: Cin can, cvrgu dan. 7. Žganc: Dil dil dudu, mešani zbori. 8. E. Adamič: Kazen, moški zbor. 9. Bartl: Al, ne hodi..., mešan zbor. 10. O. Dev: Njega ni, goriška nar., mešani zbor. Odmor. 11. Razjalne vaje članov. 12. Proste vaje članov. 13. Proste vaje članic. 14. Proste vaje naraščaja. 15. Gojenke. 16. Skupine.

Čezsoča.

Naša mladinska prireditev dne 30. maja se je prav izvrstno obnesla. Dvorana je bila polna. Naši igralci so zelo dobro pogodili svoje vloge ter krepko in neustrašeno nastopali. Tudi telovadbo so lepo izvajali. Res veselje je bilo videti naše mlade fante in mlada dekleta na odru. Marsikateremu očetu in materi je zaroselo oko ob pogledu na svojega sina ali hčerko, ki je bila na odru. Zeleti bi bilo, da bi se take mladinske prireditve le več med nami gojile; le škoda, da je med nami za nje premalo zanimanja in se nam zdijo nekaj manj važnega.

Ne bomo se prekalali z našimi nasprotnimi društvi, ampak bomo raje delali in se trudili za povzdigo naše izobrazbe. Po delih se spoznamo. Bog živi naše mlade igralce in jim ključem: le korajžno naprej!

Kobjeglava.

Naše prosvetno društvo je priredilo kakor običajno na binškošni ponedeljek javno veselico, katera je bila kljub neugodnemu vremenu, polnoštevilno obiskana. Videli smo prijatelje prosvete iz vseh okoliških vasi, posebno pa iz Komna in Svelega. Kritiko prepuščamo drugim. Tem potom se pa zahvaljujemo vsem, ki so količkaj pripomogli, da je prireditev dobro uspeła. Seveda vsa čast g. režiserju in gosp. kuratu za njihovo požrtvovalnost v učenju. Dalje se zahvaljujemo: bratskemu društvu iz Štanjela za brezplačno posojilo zastora in vseh kuliserij, g. Furlanu, lesnemu trgovcu v Štanjelu za brezplačno posojeni les, ki nam je služil za sedeže in bratskemu društvu iz Pliskovice za sodelovanje pri petju ter sl. občinstvu za obisk. — Društveni tajnik.

Trnovo nad Gorico.

V noč od sobote na nedeljo okrog ene ure popoldne je napravila večja skupina dolgooprtnih oseb nepovabljen obisk pri našem g. županu. Uzmoviči so vdrli skozi eno okno, pri katerem so odstranili šipe, v gostilniško sobo ter so prebrskali celo pritičje in tudi klet. Odnegli so 12 steklenic piva, nekaj vina, 6 kg sladkorja, 1 kg masla, 1 hleb kruha in še razne ruže stvari. Pivo in vino so spili kar v bližini hiše, kjer so pustili prazne steklenice. Šum je zbudil gospodinjo, ki je šla pogledat, kaj se godi. V svoje neprijetno začudenje je našla spodnje prostore odprte. Zbudila je svojega moža, ki je ponočne tičke zasledoval in enega vadi zasačil. Ta se je pa izgovarjal, da o zadevi nič ne ve, ker prihaja iz Gorice in je na potu na Kucelj. O rožništvo ga je zato izpustilo.

Lom Kanalski.

Letošnji cerkveni shod bomo imeli 6. junija. Prosvetno društvo bo ta ponovilo tudi igro »Vrtince«. Na sporedu so tudi pevske točke.

Iz Bovca.

Tukajšnja obrtno-nadaljevalna šola zaključila svoje šolsko leto 1925/26 dne 6. junija t. l. Ob tej priliki se razstavijo vsi risarski, pismeni, kakor tudi ostali izdelki učencev-jencev te šole. Občinstvu bode razstava odprta omenjenega dne od 11. zjutraj do 18. zvečer. — Vodstvo obrt. nadalj. šole.

Livsek.

(Poroka). Dne 20. maja se je poročil naš društveni predsednik, gosp. Anton Hrast z gospodično Mimico Matelič. Pevski odsek mu je zapel par lepih pesmi v slovo. Obema želimo obilo sreče in božjega blagoslova!

Borjana.

Šolska mladina priredi na dan sv. Rešnjega Telesa popoldne veselico z raznovrstnim sporedom, med drugim pravljico igro »Palček Potep«. — Ker je dohodek namenjen v dobro tukajšnje šole, se vljudno vabi k obilni vdeležbi.

Brje.

G. Anton Možina nadučitelj v pokoju je dne 26. maja praznoval svoje šestdesetletnico. Jubilar je znan kot izredno marljiv in nesebičen mož. Zato mu znanci želijo še mnogo let življenja!

Iz Rakovca pri Podmelcu.

Včetrtek 27. V. ob 2. uri popoldne je po dolgotrajni in mučni bolezni mirno v Gospodu preminul v 74. letu starosti občespčtovani posestnik in obč. svetovalec Kuštrin

Ivan, vulgo »Podmejer« v Rakovcu. — Kaj je bil mož v svojem življenju je živo pričal njegov svečani pogreb, ki se je vršil 29. V. ob navzočnosti obilnega števila občinstva ter zastopnikov občinskega odbora ponikovske občine z gosp. županom na čelu. — Podmelški pevski zbor mu je na zadnji poti ob odprtem grobu zapel več ginljivih pesmi. Pokojnik je bil skozi 17 let župan in obenem obč. tajnik občine Ponikove, mnogo vrsto let obč. odbornik, sodnijski poverjenik za obširno župnjo podmelško ter ud okrajnega šol. sveta v Tolminu. Bil pa je korenina, vnet bojevnik za našo narodno pravo in do smrti zvest svojemu narodu.

Dragi Podmejer! Zapustil si nas v tej solzni dolini, a spomin nate ostane. Bridko nam je bilo ob ločitvi na Tvojem grobu vsem, ki smo Te poznali, ker Te tako težko pogrešamo. Zadnjič se Ti zahvaljujemo za vse dobrote in požrtvovalnosti, ki si nam jih izkazal v življenju in kličemo: Na veselo svidenje tam gori nad zvezdami, skupno s Tvojo blago družico, ki je odšla v večnost kot maj mesec dni pred Teboj. — Zahlujoči družini naše najglobokejšje sožalje!

Iz Lokovca nad Kanalom.

Mi se le poredko oglašamo v kakem listu, vendar ni s tem še rečeno, da ne bi bilo pri nas nič življenja in dogodkov. — Zadeva vojne škode in odškodnine bo kmalu pri kraju; hiše so pozidane, polje kjer je bilo mogoče popravljeno, le gozdovi so izginiti. Konkordati povsod krijejo predujme, tako da v naši občini ne bo treba nobenemu vračati denarja bankam. Pri tem ima veliko zaslug domača zadruga vojnih oškodovancev, ki je preprečila, da niso prišle v občino tuje firme in ki je povsod skrbel, da niso bili vojni oškodovanci opeharjeni. Vseeno se pa čujejo včasih pri kozarcu razna zabavljanja proti predsedniku zadruge, ki pa tega ne zasluži. Mož se je vedno na svojem mestu pošteno in nesebično trudil za korist vojnih oškodovancev. Mnogi bi mu bili lahko hvaležni ker jim je rešil toliko zamotanih stvari, za katere bi bili dotični drugače lahko padli v roke kakim odvetnikom ali pa drugače trpeli veliko gospodarsko škodo. Seveda, kdor se vtaplja v vino, temu ne bo dosti deset vojnih odškodnin. Če človek pogleda v nedeljo v gostilno, bi mislil da je v tem kraju največje blagostanja doma. Nunc oštr vpije in zabavlja zdej čez tega zdaj čez onega, seveda on že ve zakaj. Drugače pa vse toži, da ne bo mogoče več izhajati. Opuštinjo nepotrebno zapravljanje, pa se bo vsaj nekaj obrnilo na bolje.

— Pred vojno se je tu ustanovila »Kovaška zadruga«, ki je tudi dobro napredovala, ker je v naši občini mnogo raznovrstnih finih kovačev. Škoda, da se bo sedaj še na ime kmalu pozabilo, ker ni nobenega pravega vodstva. Lahko bi zadruga prav dobro delovala, ko bi imela sposobnega voditelja. — Dosti je še drugih stvari o katerih bi se lahko poročalo; toda o tem pa drugič.

(Smrtna kosa). Dne 22. maja je kruta smrt ugrabila vzorno in povsod spoštovano mladenko Rožo Leban iz Lokavca hšt. 38. Bolezen, katero si je bila nakopala v službi, jo je spravila v prerani grob v najlepši dobi življenja. Pogreb, ki je bil za našo občino naravnost veličasten, je pokazal, kako priljubljena je bila blaga pokojnica. — Počivaj mirno, draga Rozika; na svidenje nad zvezdami.

Dol. Branica.

Že dolgo časa nismo slišali nič novega iz naše vasice. Naša mladina po naših vaseh nima drugega dela ob nedeljah in praznikih, kakor da igra, popiva, pleše i. t. d. S tem zapravlja denar in zdravje. Tako hramo in gospodarsko propadamo. Pri nas se je tudi vršil na binškošni nedeljo tako zvani »Grande Baló«. Zato ima mladina denar, za poučljive knjige in časopise ga ni. Vprašajmo se dalje, kdo ima največ dobička od te neumnosti. Po vojni smo že enkrat oživili naše »Bralno in pevsko društvo«, a je zopet zaspalo ter spi še dandanes in se ne ve, kako dolgo bo še. Potrebno bi bilo si ustanoviti prosvetno društvo, a mladina nima veselja. Slabe čase smo dočakali, toda še huiši nam pretijo. Bliža se rok, ko bo treba plačati vinski davek in takrat bo še le pravi ples, ko bo moralo marsikatero živinčie iz hleva.

O mladina, kam jadraš? Zapusti vendar že enkrat to norenje, divjanje in zapravljanje. Oblastva kje ste? Zganite se! Prepovedujte ples, ker so v pogubo in propast ljudstva.

Iz Libušnjega.

Tudi pri nas je življenje, četudi redko poročamo. Imamo v duhovni tri katoliška prosv. društva, cerkveni pevski zbor in Marijino dekliško družbo — na to smo ponosni, sram nas je pa, da so Laderci naselili na liberalne limance in si ustanovili liberalno prosvetno društvo. — Vrsensko društvo je imelo svojo veselico s predstavo in petjem na binškošni ponedeljek — izpadla je jako dobro, kritiki so društvo pohvalili. Vdeleženci so si ogledali obenem popravljeno rojstno hišo našega slavnega Simona Gregorčiča, v katero je zopet vzdana sta-

VACLAV BENEŠ - TRĚBIZKY

Dve povesti Karlštejskega vrana

Iz češčine prevedel dr. Fran Bradač.

Rozhuda se je zasmel, tako da je konj vztrepetal.

»Da bi zbrisal z našega grba madeže, če so bili na njem, da bi jih zbrisal na pravni način...«

»Nesrečnik! — Izvrček! — Pojdi vragu; drugam itak ne moreš!«

Potem je duduš še nekaj dodal...

Kri je šinila Hynciku v glavo in niti vedel ni, kdaj je dospel pred prva vrata Karlštejskega grada... In vendar je bila ta pot dolga, predolga.

Fevdniki so bili tu že skoro vsi zbrani... Ko pa so zagledali namesto Morinskega mladega, neznanega moža, so se spogledali in so ostrmeli.

»Kaj hočeš tu, dečko?«

»Prišel sem na stražo, gospodje!«

Jaz sem sedel na okno, kjer je ključ običajno Morinsky: proč od grada, proč.

Fevdniki so zgenili z rameni. Na stolpu je bila ura, po hodnikih so se

razlegali težki koraki, jeklo je zazvenčalo, čula so se povelja; tu je prihajal še en vitez, konj se zgrudi pod njim, čakati je moral na privoz...

»Na privoz — čuvaj češke krome? — Naši stari predniki so skakali v razburkane valove, kadar jim je vlevala dolžnost, niso štedili svojega življenja, ki ni bilo njihovo, ampak rodne zemlje... Le odpočij se! Tudi brez tebe opravimo službo.«

Vitez je prebledel in skoro bi se bil zgrudil pred izmučenega konja.

Visok mož, proti tedanjemu občaju ves v oklopu, je pomignil zamudniku vstran, kjer so bile Karlštejske ječe. Bela brada, kakor posuta z najčistejšim snegom, mu je segala do pasa, kjer je visel težak meč. Bil je grajski oskrbnik viteškega stanu. Pod vsakim njegovim korakom so se potresla tla, toda le podnevi. Ponoči — ko je nadzoroval straže, ni bilo njegovega koraka niti slišati.

Hyncik se je stresel po vsem telesu, ko je zagledal tega viteza in čul njegovo sodbo. Toda ni bilo časa, da bi premišljeval. Vse je hitelo na določeno mesto.

Mladenič — kakor da me je razumel; šel je v smeri za mojim krakanjem.

Hynciku se je zdelo, da je na drugem svetu; vse je na Karlštejnu tako neobičajno, tako tajnostno, da obhaja človeka sveta groza. In danes je te utrde osvetljeval še mesec s svojo motno svetlobo. Včasih je nastala na dvorišču tako mrtva tišina, kakor da ne živi v tem slavnem gradu niti edina duša; in potem je prekinilo to tišino le orožje, ki je slučajno udarilo glasneje ob tla...

Vse povesti, ki jih je kdaj slišal o Karlštejnu, so mu prišle na misel in še nove in nove, ki jih ni nikoli slišal in ki so se mu nehote rodile v glavi. Za mlado, bujno domišljijo ni moglo biti ugodnejšega krajja, da bi se svobodno razvila, kot čuvajnica v ogromnem četveroglatem stolpu, kjer so hranili in stražili svetovavlaško krono.

Mladi mož še vedel ni, kako hitro beži tukaj čas in da je bil pred trenutkom on na vrsti, da bi zatrobil in zaklical znano svarilo v tiho noč. Že se je bližala po hodniku visoka postava, katere dolga, bela brada je že od daleč izdajala oskrbnika, ka-

teremu je bil red nad vse in ki je bil točen kakor ura. On je bil poslednji med onimi stari, katerim je prešla slava Karlštejna v kri in meso. Kadar je šlo za dolžnost, ni poznal usmiljenja; če ga je kdo prosil za odpuščenje, je bil kakor kamen, na katerega kane nekoliko deževnih kapelj.

»Današnje geslo?«

Sele te besede, izgovorjene z zapovedovalnim glasom, so prebudile mladega moža iz premišljevanja.

»Gospod Danijel Morinsky — današnje geslo?«

Vitez je stopil v sobo; pod težkim korakom so deske zaškripale.

Oskrbnik je položil levico mlademu možu na ramo, mu pogledal v obraz, ga potresel in ga vprašal z glasom, kakor če grmi: »Kdo si ti? — Kako si se mogel drzniti sem!«

»Jaz sem Hyncik Kopidlansky!«

»Ti — Kopidlansky? — Kaj še ni poginil rod, ki je storil toliko zla po Češkem? — In kako — kako?«

»Stražim namesto Morinskega!«

Mlademu možu se je zdelo, da se pod njim vse podira in da se pogreza s stražnico v brezdanjo globino. In kaj je čul o svojem rodu iz ust

tom in dekletam, zlasti pa letniku 1905, ki ga že težko pričakujemo. Klančič Jožef, Orlovčič; Perič Milan, Bilje; Bajc Anton, Col. Franc Krestenčan.

Pozdravi izseljencev.

Iz Aumetza v Franciji smo dobili sledeče pozdrave:

Posiljamo vsem prijateljem in naročnikom »Gor. Straže« iskrene pozdrave. Franc Miklavčič, Ančka Miklavčič, Ida Miklavčič, Jožef Kovacič, Andrej Jug, Franc Duša (Sela pri Volčah), Franc Lužnik, Viktor Štrukelj (Čigini), Ivan Rutar, Ferdinand Kenda (Volče), Ivan Leban, Josip Fon, Andrej Valentinčič (Kožaršće), Ivan Rovšček, Ladislav Gaberšček, Anton Pregel, od Sv. Lucije, Anton Lazar, Fany Laras, Alojzij Cencič, Kati Cencič, Marta Cencič iz Sedla pri Kobaridu.

Mnogo pozdravov pošiljajo vsem domačim, sorodnikom in prijateljem: Matelič Franc, Matelič Silverster, Medved Alojz, Medved Anton, Sekli Anton in Zabreščak Jožef. Vsi iz občine Livk.

ZAHVALA.

Podpisani — potrti v globoki žalosti radi izgube edinega sina, oz. brata se najtopleje zahvaljujejo vsem, ki so jim v žalosti na katerikoli način priskočili na pomoč. Posebno se zahvaljujejo preč. Mons. g. Ludoviku Kumarju, č. g. župniku Ivanu Remec-u in č. g. vikarju Ivanu Podobniku za tolažila in spremstvo nepozabnega pokojnega. — Iskreno se zahvaljujejo g. zdravniku dr. D'Ottone-ju Armandu za veliko skrb in majo, ki jo je imel v boleznih našega ljubljence. — Zahvaljujejo se najpriščneje vsem znancem in prijateljem, ki so v tako velikem številu spremili nežne ostanke našega edinčka na poti v angelski raj.

Naj bo on tam prošnik za vse.

Žalujoči:

MILKA in ANTON JUŠA, stariši.
CVETKA, JELICA, ZMAGICA, VIDICA, sestre.

V D r n o v k u dne 22. nov. 1924.

Obvestilo.

Tistim, kateri pošiljajo svoj potni list za posredovanje vizuma v Trst, via Armeni 7, sporoča dotični posredovalec, da ne biva več v Trstu, temveč v Gorici, a opravlja še vedno isti posel. Gorica, via Pellico 3 (Draščekova hiša na Kornu).

MALA HIŠA z dobro idočo ključavnico in mehanično delavnico v veliki vasi blizu Gorice je radi izselitve na prodaj po ugodni ceni. Več pove uprava »Goriške Straže«.

UČENKO ZA TRGOVINO sprejme Marija Brus, Sp. Idrija.

URADNIK — ODPUŠČEN UČITELJ, zmožen slov., nem., ital., srbohrv. jezika v govoru in pisavi ter strojepisja in deloma knjigovodstva išče nujno primerne službe. Gre tudi v inozemstvo. Ponudbe pod Z. P. na upravnishvo lista.

IŠČEM SLUŽKINJO, pridno, pošteno, za vsa hišna in lahka vrtna dela. Reflektira se na one, katere se držijo službe dolgo časa, tudi lahko več let. Naslov pri upravi.

NA PRODAJ JE BLAGAJNA iz druge roke. Naslov pri upravi lista.

Kupujem kože

domačih in divjih živali: lisic, kun, vider, divjih mačk, dihurjev, jazbecov, divjih koz, zajcev i. t. d. Lovci in nabiralci kož vprašajte za ceno predno prodaste vaše blagoc.

FRANC STRES,

Kobarid (Caporetto).

Zaloga usnja in vseh čevljarških potrebnosti. Zaloga raznovrstnega obvala ročnega in tovarniškega dela. Cene — da se ni bati konkurence. V zalogi imam vedno jančkove in druge kože za kužue.

Pohišstvo

Bašič Anton, Gorica, Piazza S. Antonio 9 (Stari trg)

Velika izbira vsakovrstnih mizarskih izdelkov, popolne spalne sobe, kakor tudi posamezni kosi: omare, postelje, predalčniki, mize itd. po konkurenčnih cenah. — Priporoča se slav. občinstvu

Kavarna Principe Umberto in sladščičarna
lastnik D' ATRI MARIJ
Corso Verdi 1. (Hiša Marzin v Gorici).

Elegantno shajališče, dvorana z biljardom
Najboljša kava espres, napolitanske sladčice, izvrstno pecivo, najboljša čokolada, likerji prvovrstnih tvrdk.
Delikatese domačih in tujih kolonij.

Samo pri tvrdki

Anton Trpin & Comp.

zaloga manufakturnega blaga
v Gorici - Via Rastello št. 10

kupite
po nizkih cenah.

Vsak dan novi dohod!!!

Bogata izbira perila in
drugega blaga za neveste
Cene konkurenčne.

Lloyd Sabaudo.

V kratkem odidejo iz Genove:
v Severno Ameriko

»Conte Verde« 6. 1. 1925,
vožnja iz Genove do New - Yorka
traja 9 dni;

v Južno Ameriko

»Regina d'Italia« 10. 12. 1924,
»Principe di Udine« 30. 12. 1924,
vožnja iz Genove do Buenos Ayres
traja 19 dni;

v Avstralijo

Za pojasnila in vpis obrnite se na
agencijo F. Rosich, Gorica, ulica
Contavalle 4.

Širite „Goriško Stražo“!

Naznanilo.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu, da sem na novo otvoril bogato manufakturno trgovino v Gorici, Piazza Corno (v hiši K. DRAŠČEKA.)

Priporočam se za običen obisk

Stanislav Vendramin.

Modna hiša

„Alla città di Torino“

Gorica, Corso Vitt. Em. št. 9

razprodaja svojo veliko množino ženskih klobukov
po najnižji ceni.

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke v Gorici

Corso Verdi „Trgovski Dom“

Telefon št. 50 — Brzojavni naslov: Ljubljanska banka

Delniška glavnica **CENTRALA** Rezerva S H S
in rezerve: **LJUBLJANA** Din.
Din. 50,000.000 10,000.000

Podružnice: Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metkovič, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obrestuje vloge na knjižice po 4 1/2 %. Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja.
Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantneje

ERNIA

ozdravljena

z najnovejšim pasom BROOCK

Mirodilnica in dišavnica

E. Grapulin-Gorica

naspr. ljudskemu vrtu, Corso Verdi 27.

Županstva, posestniki!

Delitev zemljišč po posebno nizki ceni!

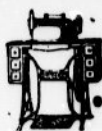
Inž. Bogomir Sfiligoj
in zapris. izvedenec, autor. civ. geometer

Dom. Rocco

bivši inž. geom. pri katastru v Gorici

Gorica, Piazza Vittoria - Travnik 5

Informacije v torek in četrtek od 10 - 12 brezplačno.

Prva slovenska tvrdka JOSIP KERŠEVANI

Gorica, Piazza Duomo št. 9 (desno)

priporoča svojo trgovino najizvrstnejših šivalnih strojev iz svetovno znane nemške tovarne „MUNDLOS“, dvokoles znamke orig. „KOLUMBIA“, belgijskih pušk ter vse k temu spadajoče predmete.

Brezplačen poduk v umetnem vezenju, šivanju in krpanju.
Lastna mehanična delavnica in popravilavnica Piazza Duomo 5 (vogal ulica Rabatta).

Plačam najvišje cene za kože lisic, podlasic, kun, zajcev, mačk, veveric, jazbecov i. t. d. i. t. d. Prodajam pasti in posebno meso za lov na divjačino.

Delavnica za strojenje in barvanje. Nihče nima pravice kupovati zame.

Walter Windspach - Gorica
Via Carducci šte. 6.

Pozor na izpremenjeni naslov!

ra spominska plošča, ki je bila med vojno razbita, pa jo je zidar dobro vložil, da se le malo pozna, da je bila pokvarjena. — Prosvetno društvo v Smasti se pridno pripravlja za svojo veselico, pri kateri nastopi s petjem, deklamacijo in igro »Sin« dne 13. junija. — Prosvetno društvo v Krnu pridno pomaga popravljati vsem turistom dobro znano cerkvičico sv. Roka v Krnu, ki je bila po vojni razdejana in skoro gotovo je, da bomo imeli na dan sv. Roka v Krnu semenj, dopolne blagoslovljenje turistovske cerkvice — popoldne ljudsko veselico, pri kateri nastopi na novem odru prosvetno društvo. Vsi turisti se na to že sedaj opozarjajo. Ker pa so Krnčani za popravo cerkvice dobili jako malo vojno odškodnino — za premičnine ničesar — prosijo duhovnike, turiste in vse druge prijatelje, če bi mogli darovati cerkvičici kak poroben mašni plašč, mašno srajco ali karkoli, ker nima prav ničesar. — Tudi cerkveno pevsko društvo na Libušnjem se jako pridno giblje, skoraj vsako nedeljo nam zapoje kako novo pesem v cerkvi — pa tudi ono noče zaostati za drugimi društvi — ker obeta, da nas kmalu povabi na javno veselico s petjem in predstavo. — Kjer pa vse živi, tudi dekleta ne spijo — pridno pomagajo raznim prosvetnim društvom sicer — pa tudi same se hočejo pokazati. Marijina družba obhaja dne 6. junija svoj drugi družbeni praznik sv. Alojzija, na katerega se pripravlja s šesttedensko pobožnostjo. Na praznik sam pa ima zjutraj skupno sv. obhajilo, slovesen shod, pri katerem so slovesno sprejemanje v družbo — ob 10. uri se vdeleži skupno z zastavo slovesne procesije sv. R. T. — v svoji novi noši — bele obleke z družbenimi znaki — in popoldne ob 2. napravi javno predstavo: Deklamacijo, pesmi in igro »Roka božja«. Vabi vljudno vse sosednje Marijine družbe, vsa prosvetna društva in vse prijatelje poštenega veselja na to svojo veselico. Prijatelji — na svidenje torej na Libušnjem, v Smasti in v Krnu!

Gore nad Idrijo.

Med šolsko mladino se je pojavila bolezen ošpice. V to poklicna politična oblast je odredila, da se zapre šola in preneha s poukom za 14 dni. Vsak nov slučaj obolelosti naj se takoj naznani okrožnemu zdravniku, ki bo ukrenil vse potrebno, da se prepreči nalezljivost.

Vojsko nad Idrijo.

Vojskarji so postali agilni na prosvetnem polju! Že na velikonočni ponedeljek so nas razveselili s Kreskovo igro »Tri sestre«. Ljudstva je bilo toliko, da so morali igrati dva-

krat zaporedoma, da so vsem vstregli. To jih je tako navdušilo, da so začeli misliti takoj na novo igro in res so nam nudili na binškoštni ponedeljek že zopet mnogo užitka s kmečko žaloigro: »Užitkarji«. Igralci so se živeli v svoje nagone in jih spretno prednašali. Le pogumno naprej po začrtani poti! — Čuje se tudi, da nameravajo ustanoviti mlekarsko zadrugo. Zanimanje za to prekorno napravo je veliko; že okrog 50 članov je priglasihen! Velik vir dohodkov jim bo nudila taka zadruga, ker maslo, pripravljeno v planinskih mlekarnah, kjer je sočna in sladka paša, je veliko boljše in se tudi lahko dražje prodaja!

Ledine.

(Gasilska prireditev). Vsako leto na binškoštni ponedeljek priredi gasilsko društvo v Ledinah svojo veselico. Tudi letos ni izostala. Izmed vseh točk programa se je vršil edino le ples! Plesni oder je bil napravljen zunaj na prostem in kljub temu, da je deževalo ni manjkalo plesalk in plesalcev! Videl si lahko med vrtečo se mladino pare celó z dežnikom v roki! Temu se nikar ne čudite, cenjeni bravci, saj je menda ni občine v tem okraju, kjer bi bil ples tako zelo vkoreninjen in priljubljen kakor ravno v tej občini. Mladina se kar izmislila in napravi ples zdaj v tej zdaj zopet v oni hiši in vse drvi tja in nori! Ni čuda da starši tožijo in tarnajo, kaj bo z našo mladino, ko je tako divja in surova! Ali nima občinski odbor prav nobene moči proti tej grdi plesni razvadi? Obdavčeno je vse, naj obdavčijo še te plese po zasebnih hišah z visoko takso v prid občinski ubožni kongregaciji! S tako odredbo bi tudi občina imela nekaj koristi, ne pa samo gostilničarji in gostovi prireditelji plesov!

Idričan.

Književnost in umetnost.

Nove igre.

»Narodna knjigarna« v Gorici je pričela izdajati v malih zvezkih »Novo Talijo«. Prvi zvezek »Nove Talije« obsega satiro v treh dejanjih »Izgubljeni in zopet najdeni mož«. — Drugi zvezek »Nove Talije« je farsa v dveh dejanjih »Dvorac na deželi«. — Tretji snopič »Nove Talije« vsebuje farsu v dveh dejanjih »Ovire«. Snov te igre je vzeta iz društvenega življenja v Julijski Benečiji, kjer se neko društvo pod Nanosom pripravlja na veselico, a nastopijo za uprizoritev iste tako nepremagljive ovire, da se veselica konečno ne more vršiti kljub temu, da je dvorana že natrpana ljudi. — Vsi trije snopiči »Nove Talije« se dobe pri založnici

»Narodni knjigarni« in pri slovenskih knjigarnah v Julijski Benečiji in v Jugoslaviji.

L. Thoma, Lotkin rojstni dan. Šaloigra v enem dejanju.

Dr. Nušič, Naša deca. Humoreska v enem dejanju. Poslovenil Iv. Lah, v Ljubljani 1926. Cena Din 12. Izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani. — V tej (15) številki »Odra« imamo dve enodejanki: ena bo dobra za meščanske, druga pa za otroške odre.

Nušičeva »Naša deca« je polna Nušičevih dvotipov. To se da igrati brez težav. Za Nušičev jubilej so jo igrali celo v Zagrebškem gledališču z velikim uspehom. Igra bo primerna za zabavne večere, kjer se bodo starši nasmejali otrokoma, ki tako dobro poznata njih napačke. Ker vso igro igrata en deček in deklica, jo bo mogoče vprizoriti povsod brez posebnih oderskih priprav. Zato bo s tem zvezkom »Odra« marsikom ustreženo. Narodna se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Jules Verne, Otroka kapitana Granta.

Potovanje okoli sveta. Roman v treh delih. Poslovenil A. B. Ljudska knjižnica XXII. zvezek. V Ljubljani 1926. Cena Din. 48.—, vezano v celo platno Din. 58.—. Kdo ne pozna imena Jules Verne. Čez 2 leti bo minulo ravno 100 let, odkar je zagledal ta znameniti Francoz luč sveta. Njegovo ime je zaslovelo kmalu povsem svetu in njegovi romani so postali najljubše čtivo starih in mladih. Zakaj vsakemu nudi obilo zabavnega in poučnega in zna prav napeto pripovedovati, tako da braleca pozornost deluje vedno pod največjo napetostjo. Verne je ustanovitelj docela nove vrste romana: naravoslovno: fantastičnega romana. On zna vse naravoslovne nauke izkoristiti za fabulo in osnovne niti svojih spisov, to pobarvati z obilnimi geografskimi podrobnostmi in interesantnostmi, nadvsem pa kraljuje njegova živahna, skoro smemo reči neverjetno drzna fantazija. Karol May je bolj surov in eksotičen. Verne, njegov učitelj: mojster, bolj duhovit in univerzalen. Roman Otroka kapitana Granta ima tri dele: Ob južni Ameriki, Avstralija in Tiho morje, vsa knjiga obsega 607 strani. Skoro ves svet in njega najbolj zanimivo vrvenje na morju vidi bralec vstajati iz vsake strani dela, ki se mu mahoma priljubljuje. Trepeče za usodo svojih ljubljencev, ko so v divjini, v viharju, v smrtni nevarnosti. In zopet se poglavje umiri in stopi pred nas mirna pokrajina, opisana z vso realitiko

zvestega opazovalca, vendar prežeta s fantazijo in pesniškim duhom. Posamezna poglavja so pisana naravnost mojstrsko. »Strahote nove Zelandije«, »Železnica in Melbourne« do Sandurska«, »Med plamenom in vodo«, »Magellanova ožina« ostanejo bralec stalno v spominu. Knjiga je poučna in v naših navseh materijalističnih časih, ko vsakdo hlepi samo za denarjem, da preživi sebe in svoje, nas to fantastično delo povzdigne visoko nad vsakdanje skrbi, ker nas neodoljivo iztrga realnosti iz rok in nas povede v nove svetove, v dežele hrepenenja. Prevod je jako lep in jezik teče neprisljano v lepi slovensčini. Ker je knjiga primerna tudi za odraslo mladino, ki jo bo brala z največjim užitkom, bo ž njo ustrezno vsakomur, ki se hoče prepričati, da moderna tehnika naših dni v marsičem že dosega sanje Jules Verni. Knjiga se dobi v Katoliški knjigarni v Gorici, Via Carducci 2.

Spoštujte svoj jezik!

Škof A. Martin Slomšek, slovenski pisatelj, čigar življenje preiskuje sedaj kat. Cerkev, da bi ga proglasila za svetnika, je napisal leta 1849. v listu »Drobtinica«:

»Kaj se Vam zdi, ali bi bilo boljše, da bi vsi ljudje govorili samo v enem jeziku?»

Kratko, nikar! Žalostno bi bilo petje orgel, ako bi vse pisčali pele enako. Žalosten in dolgočasen bi bil tudi svet, ako bi vsi ljudje le v enem jeziku marnjali (govorili). Ravno tako lahko bi bilo Bogu dati vsem ljudem en jezik v govorjenju, ali božja previdnost in modrost tega ni storila; zato je sv. Duh posvetil vse jezike, da vsak svoj jezik, v katerem govori, po vrednosti zravna s svojim srcem in zanj Bogu spodobno daje čast in hvalo. To smo dolžni tudi mi storiti.

Med vsemi jeziki mora biti Slovincem najljubši naš materinski jezik. Že več tisoč let pošteni ljudje marnjajo (govorijo) slovensko. Kdor se tedaj tako starega jezika sramuje, je podoben trapu, ki s sebe strga lepo, pošteno oblačilo, ki mu ga je dal dober oče, se obleče po tuje in misli, da bo lepši.

Bratje in sestre moje! Ljubite svoj rod, spoštujte svoj jezik!

Tako je napisal Slomšek pred 77 (sedem in sedemdesetimi) leti. Njegove besede naj si vtisne v srce in naj o njih premišluje dan in noč slovenska mati, slovenski oče, slovenski fant in slovensko dekle!

tega moža! Za hip je krčevito stisnil ustnice in hotel seči po meču. Toda ni se mogel niti ganiti, ker ga je oskrbnik držal za ramo kakor s kleščami.

»In brez oglašnja?»

Oskrbnik je vzem sam trobento v desnico, z levico pa je še vedno držal mladega moža za ramo. Ključal je v dolino svarilo, kakor bi trobili angeli k poslednji sodbi.

Na drugih stražnicah se tresejo fevdniki zaradi zle slutnje; dobro vedo, čigar je ta glas in odkod se razlega po okolici.

Spodaj v Budnjanih se probujajo iz spanja, zapuščajajo postelje in poslušajo s praitajenim dihom... Danes je cesarja Karla smrtni dan in ta baje vsakokrat vstane iz groba pri sv. Vitu, sede na svojega belca, leti kakor veter proti Karlštejnu in potem trobi sam: »proč od grada, proč...« Budnjanci sklepajo roke, molijo za pokoj vladarjeve duše, toda do rana ne morejo več zastisniti očesa.

V rebani pa je še vse za mizo, gostje so najboljše volje, iz ust kipi šala za šalo, dvotip za dvotipom; šale so že polzke in umazane, kakor

steze na pobočjih, kadar ponoči dežuje in začne proti jutru zmrzovati... In smejejo se in soglašajo celo gospe... Kadar se ženske spozabijo, prekašajo moške.

Samo Belička je zardevala prav do dobrega srčka in je sedela kakor na bodečem trnju.

»Ljubi očka! — Kdaj prideva domov?»

»Tamle sedi, Belička! Saj pojdeva! — Ničesar ne zamudiva!»

»Očka!»

In hčerka je sklenila roke pred očetom; nič se ni zmenila za to, da si gospodje gostej dovoljujejo zbadljive besede tudi proti njej. Obtežen jezik nikoli ne tehta besed; kakor pridejo na ustnice, tako izletijo; naj učinkujejo, kakor si jih kdo tolmači.

Na Karlštejnu pa so tačas peljali Hyncika v ječo, ker se je na svojo pest predrznil v grad ter se osmelil celo v stražnico. In na Morino je skokoma jahalo nekoliko mož, da takoj pobero tamošnjega fevdnika Danijela.

Stari oskrbnik je ostal v stolpiču sam na straži. Nekam naglo je dihal in večkrat je premeril sobico,

vsakokrat z dvema korakoma. In ko je priložil trobento k ustom, se je zopet vse okoli treslo in Budnjanci so trepetali od groze: zakaj se neki cesar ne vrne nazaj v Prago, ko je že vendar davno po ponoči in je minila ura duhov.

In sedaj se je zdelo, da se res udajajo tramovi, na katerih je bil zgrajen pomol, ko je gospod oskrbnik udaril z ного ob tla. Tudi okence se je samo od sebe odprlo. Sivega starca je najbolj težilo to, kaj bo rekel njemu samemu gospod Kolovrat, ki bo gotovo le njemu očital vso krivdo.

(Moj oče je bil takrat še živ, a počival je na starem hrastu na Plešivcu. Rad je že imel mir ponoči. Toda ko je vsa vranja družina poplašena letala po Karlštejnu, se nam je pridružil tudi naš starček. Hipoma smo utihnili, sedli na streho najvišjega stolpa in očka nam je po stari navadi dajal nauke.

»Spominjam se.« je pravil, »že nekoliko takih noči. Vsaka se je slabo končala. Vselej je imel opravilo mojster krvnik. Tlačane so obešali po okoliških gričih, vitezom pa so sekali glave na gradu. Toda

kar je vran na Karlštejnu, nobena se ni dotaknila obsojencev. V nas je še danes čista kri. In tudi vi se jutri nesrečnikov ne dotikajte. Ko bi se kdo izmed vas predrznil ali bi se mu zahotelo, izključal bi mu oči s temle svojim kljunom, jaz starček, oče vas vseh. In glejte, da ostanete lepo visoko. Naše življenje je tu sicer varno, toda kdo naj zaupa človeški svojevolsnosti!»

In potem je odletel zopet proti Plešivcu na trohneči hrast. Mi smo ostali na strehi. Tako rad bi bil pogledal tja doli, kjer je bil Hyncik v ječi, kamor se je pripravil samovoljno, zaradi gladkega obraza, in Morinskega vendar ne reši. Toda nisem smel. Naš stari očka ni nikoli govoril zaman. Otroci smo se navadili, da smo ga ubogali brez obotavljanja; nihče ni nikoli ugovarjal. Za vsak prestopok smo občutili njegov kljun. In kljun našega očke je bil neusmiljen. Jaz sem ga občutil samo enkrat, ko sem letel za vrano. — In tako smo tiho sedeli s povešenimi glavami in perutmi ter se nismo niti ganili.)

(Dalje.)